

Universitatea Pedagogică de Stat “I. Creangă” din Chișinău

Cu titlu de manuscris
C.Z.U.: 37.016.046:84.111 (043.2)

Remzi ADSÍZ

**ANALIZA COMPARATĂ A DIDACTICII LIMBII STRĂINE LA ELEVII
CLASELOR 5-8 ÎN ȘCOLILE DE CULTURĂ GENERALĂ
DIN KÎRGÎSTAN ȘI TURCIA
(pe exemplul limbii engleze)**

Specialitatea: 532.02 – Didactică limbii engleze

**AUTOREFERAT
al tezei de doctor în științe pedagogice**

Chișinău, 2015

**Teza a fost elaborată la catedra de Pedagogie și Psihologie
a Universității de Studii Umanitare „K. Karasaev” din Bișkek**

Conducător științific:

ASIPOVA N. A.

doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar,
membru corespondent al Academiei pedagogice din Moskova

Consultant științific:

COJOCARU-BOROZAN M.

doctor habilitat în pedagogie,
profesor universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă”

Referenți oficiali:

1. GUȚU VI. – doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar

2. IXARI AL., doctor în pedagogie, conferențiar universitar

Componența Consiliului Științific Specializat:

1. PATRAȘCU Dm. - **președinte**, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar

2. PETRENCO L. - **secretar științific**, doctor în pedagogie, conferențiar universitar

3. BARBĂNEAGRĂ A. - doctor în pedagogie, conferențiar universitar

4. ZBANȚI L. – doctor habilitat în filologie, profesor universitar

5. SILISTRARU N. – doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar

6. PRUS E. - doctor habilitat în filologie, profesor universitar

Susținerea publică a tezei va avea loc la 12 iunie, 2015, la ora 10.00

în ședința Consiliului Științific Specializat D 33. 532.02-02. Didactica limbii engleze
din cadrul UPS „I. Creangă”, sala Senatului, str. I. Creangă, 1, Chișinău.

Teza de doctor și autoreferatul pot fi consultate

la Biblioteca UPS „I. Creangă” și pe pagina web a CNAA (www.cnaa.md)

Autoreferatul a fost expediat la **12 mai, 2015**

Secretar științific al Consiliului

Științific Specializat

_____ **Petrenco L.**

doctor în pedagogie, conferențiar universitar

Conducător științific,

 Asipova N. A.

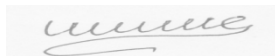
doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar,
membru corespondent al Academiei pedagogice din Moskova

Consultant științific,

 Cojocaru-Borozan M.

doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar,
Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă”

Autor

Remzi ADSÎZ

© Remzi ADSÎZ, 2015

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei. Statutul limbilor străine în secolul al XXI-lea este cea mai discutată problemă în sistemul de educație. Studiul limbilor străine, în special, al limbii engleze, ca un mijloc de comunicare internațională, este unul din principalii factori pentru asigurarea calității educației lingvistice ca mijloc multifuncțional orientate pentru a crea noi atitudini și comportamente în condiții moderne ale vieții umane.

Recomandările Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei a remarcat că patrimoniul bogat al diverselor limbi și culturi din Europa trebuie preluat, învățat și dezvoltat, iar eforturile în domeniul educației lingvistice orientate pentru a preveni neînțelegerile reciproce din cauza diferențelor lingvistice și a transformarea barierele lingvistice în resurse de dezvoltare și dialog al culturilor.

Atenție deosebită în predarea limbilor străine în lume acordă Departamentul de politici lingvistice ale Consiliului Europei, având ca scop „sporirea calității comunicării între europeni, vorbitori ai diferitor limbi, educați în diferite culturi”. Reieșind din acest obiectiv, Consiliul Europei a elaborat un document „Competența europeană de cunoaștere a limbii străine: învățare, predare, evaluare”, ce conține concepțiile de bază care reflectă abordările contemporane privind predarea/învățarea limbilor nematerne la diferite etape și niveluri de educație lingvistică oferind o descriere a competențelor, dezvăluind nivelurile de comunicare în limba străină. Constatăm sporirea rolului educației lingvistice prin reevaluarea obiectivelor predării limbilor străine, al căror scop principal este alfabetizarea lingvistică (cunoașterea uneia sau a două limbi străine fluent).

În conformitate cu prioritățile globale ale UNESCO în domeniul învățământului, Institutul UNESCO pentru tehnologii informaționale în învățământ urmărește atingerea a două obiective generale formulate în Strategia UNESCO pentru anii 2008-2015 ani: *Asigurarea educației de calitate pentru învățarea pe tot parcursul vieții și Construcția societăților de cunoștințe inclusive*. Reieșind din această poziționare în dezvoltarea didacticii limbilor străine, utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale contribuie la cooperare care este una dintre prioritățile UNESCO.

Actualitatea și importanța cercetărilor comparative se explică prin faptul că prin compararea realizărilor științifice și practice din diferite țări în domeniul educației care conduce la dezvoltarea politicilor educaționale și sociale ale diferitor state, definind neajunsurile conceptuale.

Grație comunicării în limbi străine cu ajutorul tehnologiilor informaționale și comunicaționale în lumea contemporană tinerii află tot mai multe despre alte popoare, dezvoltând cooperarea în domeniul educației. Nevoia de învățare a limbilor străine și predarea eficientă a limbilor străine cetățenilor devine sarcina principală a sistemului de învățământ al oricărui stat. Conștientizând importanța studierii limbii străine, au fost făcute anumite modificări în sistemul

de învățămînt din Turcia și Kîrgîzstan, limbă străină în aceste state fiind predată începînd cu școala primară. De remarcat faptul că Turcia și Kîrgîzstan au istorie comună, determinată de apartenența la același grup de limbi, dar și similitudinea tradițiilor culturale, ce contribuie la dezvoltarea cooperării în domeniul învățămîntului. Comisia europeană pentru învățămînt a definit „competențele cheie” ca *”un pachet transferabil și multifuncțional al cunoștințelor, capacităților și atitudinilor, necesare pentru dezvoltare personală și integrarea socioprofesională, ce trebuie formate pînă la absolvirea studiilor obligatorii”*. Cu toate acestea, strategiile tradiționale de predare nu satisfac cerințele crescînde în raport cu didactica limbilor străine.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare. Studiul comparativ al didacticii limbilor străine se bazează pe contribuțiile științifice ale lingviștilor, pedagogilor și psihologilor din Turcia și Kîrgîzstan, dar și din alte spații la dezvoltarea metodicii predării limbilor străine în școlile de cultură generală.

Cercetările actuale în acest domeniu prezintă diferite aspecte ale dezvoltării educației lingvistice reflectate în studiile lui Э. Ш. Aksan D. [12], Й. Акйуз, А. Ары [13], Асипова Н. А. [21], Бим И. Л. [24], К. Бообекова [25], Израилова Т. С. [31], Кашина Е.Г. [32], Ким Н.П., Гребенникова М.С. Саралинов С.У. Гараев С.Ш. [33], Н. П. Кузина, Х. Ялын, Х. Таймаз, М. Шишман, Г. Ултаныр, Ф. Эрден ș. а.

Viziuni generale asupra predării limbilor străine și asupra oportunităților lingvodidactice constituie obiectul cercetărilor savanților din Kîrgîzstan: М. Акчекеева, Б. М. Алиева, Ч. А. Батманова, К. А. Биялиева, К. Добаева, М. Гребенникова [27], С. Гараев, А. Жолчиев [28], Н. П. Ким [32], В. И. Мусаева, Г. В. Терехова, С. К. Рысбаева, З. Сарылбеков, Н. Г. Подласый, К. Эсеналиев и др.

În ultimul timp atenția majorității experților din domeniul didacticii limbilor străine se concentrează asupra problemei predării-învățării limbilor străine „în contextul dialogului dintre culturi”, unde instruirea se produce în procesul de cartografiere și interacțiune dintre culturi. Aspectelor comunicative ale învățării limbilor în devenirea socială a tinerilor sînt consacrate lucrările autorilor: Н. А. Асипова [22], А. А. Алимбеков, Ю. В. Арутюнян, И. Л. Бим [24], З. Т. Гасанов, Г. Д. Дмитриева, М. С. Джунусова, Л. М. Дробижева, А. Т. Калдыбаева, Я. П. Коломинский, А. В. Мудрик, Т. В. Панкова ș. а. care dovedesc teoretic că în Kîrgîzstan și Turcia nu există studii comparative a didacticii limbilor străine, prin urmare, rămîn neelucidate aspecte referitoare la utilizarea experienței altor țări, în acest sens, avînd în vedere că eficientizarea predării limbii engleze conduce la pregătirea tinerilor pentru viața într-o societate multiculturală.

Baza metodologică a cercetării se constituie din ideile: despre abordarea comparativă în analiza sistemelor de învățămînt, (Т.С. Израилова, В. И. Корсунов; Т. К. Саттаров; despre globalizare și amplificarea valorii sociale a

limbilor străine, Е.Г. Кашина) [32]; despre actualizarea importanței factorilor policulturali (Гребенникова М.С., Жолчиева А.А., Абдрахманова С. А., Подорогина Н. Г.); despre tendințele dezvoltării strategiilor comunicative de predare a limbilor străine (Н. А. Асипова [21], А. А. Алимбекова, Н. П. Ким [33]); despre abordarea personalizată a procesului de instruire (А. К. Маркова, Бим И.Л. [24]); despre optimizarea didacticii generale (Гуцу Вл.) și a didacticii limbilor străine (Budnic A., Solcan A., Bushnag T. [26], Іxari Ал., Статник Ох., Кононова Т. ș. а. cercetători din R. Moldova, care, în acord cu paradigmele educației contemporane facilitează înțelegerea profundă a esenței socio-pedagogice a didacticii limbilor străine.

Astfel, analiza comparativă multidiscplinară a literaturii psihopedagogice și lingvistice, precum și practica predării limbii engleze în țările menționate relevă anumite **contradicții ce dezvăluie problema de cercetare:**

- între nevoia unui studiu comparativ al realizărilor diferitor țări în domeniul didacticii limbii străine și insuficiența acestui tip de cercetări în ambele țări;
- între necesitatea de a îmbunătăți calitatea predării limbilor străine și cercetarea insuficientă a tehnologiilor educaționale avansate;
- între necesitatea de a lua în considerare nevoile elevilor în cunoașterea limbilor străine și lipsa cercetărilor, ce reflectă punctul de vedere al profesorilor și elevilor despre fenomenul pedagogic studiat.

Aceste circumstanțe au servit ca premise obiective științifice și practice pentru formularea problemei cercetării, esența căreia constă în definirea direcțiilor principale de optimizare a didacticii limbilor străine prin studiul comparativ al realizărilor și a particularităților predării limbii engleze în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia.

Scopul cercetării este analiza comparată a didacticii limbilor străine pentru identificarea condițiilor pedagogice și a direcțiilor prioritare de optimizare a didacticii predării limbii engleze elevilor din clasele a V-VIII în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia.

Obiectivele cercetării vizează:

- determinarea fundamentelor teoretice și metodologice ale predării limbilor străine în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia;
- analiza comparativă și stabilirea specificului didacticii limbii străine în Kîrgîzstan și Turcia,
- determinarea reprezentărilor cadrelor didactice și a elevilor despre DLS,
- determinarea condițiilor pedagogice și elucidarea direcțiilor prioritare de optimizare a DLS în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia;
- elaborarea recomandărilor științifico-metodice privind optimizarea didacticii limbii engleze în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia.

Metodologia cercetării științifice: metoda dialectică de cercetare psihopedagogică, analiza lingvistică și psihopedagogică a literaturii autorilor din Turcia, Kîrgîzstan și Rusia, analiza comparativă, sinteza, generalizarea,

sistematizarea și clasificarea fenomenelor studiate, metode empirice: prelegerea, interviul, studiul programelor și a documentației, analiza cantitativă și calitativă a rezultatelor experimentului, prelucrarea statistică a datelor, etc.

Noutatea științifică și originalitatea cercetării rezultă din: fundamentarea teoretică și metodologică a analizei comparative a didacticii limbilor străine în Kîrgîzstan și Turcia; determinarea prin studiu comparat a specificului didacticii limbilor străine în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia; determinarea condițiilor pedagogice și elucidarea direcțiilor prioritare de optimizare a didacticii limbii engleze în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia; elaborarea recomandărilor științifico-metodice privind optimizarea didacticii limbii engleze în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia.

Studiul comparativ al didacticii limbii străine orientat spre determinarea condițiilor pedagogice și a direcțiilor prioritare de optimizare a predării limbii engleze în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia care sporesc eficiența studierii limbilor străine și asigură comunicarea și integrarea socială a elevilor constituie **problema științifică soluționată în domeniu** ce constă în:

- studierea fundamentelor teoretice și metodologice ale predării limbilor străine în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia;
- studiul comparativ al abordărilor teoretice și practice în predarea limbilor străine;
- elaborarea criteriilor de analiză comparativă a didacticii limbilor străine;
- determinarea particularităților didacticii limbilor străine în școlile din Kîrgîzstan și Turcia;
- stabilirea condițiilor pedagogice și a direcțiilor prioritare de eficientizare a predării limbii engleze;
- formularea recomandărilor științifico-metodice privind optimizarea predării limbii engleze în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia;
- dezvoltarea educației lingvistice în limba străină în Kîrgîzstan și Turcia, facilitând integrarea socioculturală a tinerilor în lumea contemporană.

Semnificația teoretică a cercetării rezidă în: actualizarea unor termeni necesari în demersul teoretic (analiza comparată, sistemul de învățămînt, didactica limbilor străine) pentru identificarea premiselor istorice ale predării limbilor străine în sistemul de învățămînt din Kîrgîzstan și Turcia, analiza comparativă a programelor de studiu pentru predarea limbii engleze în Kîrgîzstan și Turcia; determinarea valorilor socioculturale în termeni de competențe, ca finalități de studiu ale limbilor străine în școlile din Kîrgîzstan și Turcia.

Valoarea aplicativă a cercetării constă în optimizarea didacticii limbilor străine prin rezultatele obținute în cercetare, prin elaborarea recomandărilor metodice privind optimizarea didacticii limbii engleze în Kîrgîzstan și Turcia, valorificate ca resursă în cercetările de didactică și pentru dezvoltarea conținutului disciplinelor în învățămîntul superior pedagogic.

Rezultatele științifice principale înaintate spre susținere:

1. Fundamentele teoretico-metodologice ale educației lingvistice scot în evidență importanța studiului comparativ al sistemelor de învățământ din cele două țări în scopul valorificării experiențelor pozitive pentru dezvoltarea practicii pedagogice proprii.

2. Orientarea spre tendințele mondiale de dezvoltare a educației mondiale au condus la evoluții specifice în domeniul învățământului multilingv, scopul recunoscut al studierii limbilor străine în sistemul educației continue fiind formarea competenței de comunicare autentică.

3. Analiza comparativă a conținutului învățământului în domeniul didacticii limbilor străine se produce în contextul tendințelor actuale ale dezvoltării învățământului, funcția prioritară a pedagogiei comparate astăzi fiind recunoscută reproducerea spiritualității naționale și universale, reflectată în particularitățile predării limbilor străine în școlile de cultură generală din Turcia și Kîrgîzstan.

Contribuția autorului rezultă din:

- dezvăluirea premiselor istorice ale didacticii limbilor străine în sistemul de învățământ din Turcia și Kîrgîzstan;
- analiza comparativa a programelor de învățământ și a didacticii limbilor străine în Turcia și Kîrgîzstan.
- elaborarea metodicii studierii reprezentărilor elevilor și profesorilor.
- identificarea direcțiilor principale de optimizare a didacticii limbii engleze în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia.
- integrarea condițiilor pedagogice și a recomandărilor privind optimizarea predării limbii engleze în școlile de cultură generală din Turcia și Kîrgîzstan.

Implementarea rezultatelor științifice ale cercetării s-a realizat prin activitatea cu elevii și profesorii de limba engleză din orașele din Diyarbakir, Batman (Turcia) și Bishkek (Kîrgîzstan) în perioada 2011-2014, prin sondajul de opinie a profesorilor a 11 școli din Diyarbakir, Batman și Bișkek, și 7 școli din alte regiuni ale Kîrgîzstanului, dar și elevi din licee și școli primare din Bișkek.

Aprobarea rezultatelor științifice ale cercetării a fost asigurată de rezultatele investigațiilor teoretico-metodologice prezentate la conferințe științifice internaționale, naționale și regionale și publicații în reviste științifice de profil. Rezultatele studiului comparativ au fost discutate în cadrul catedrei de Pedagogie și Psihologie a Universității de Studii Umanistice „H. Karasaev” din Bișkek și catedra Științe ale Educației a UPS „I. Creangă” din Chisinau.

Publicații la tema tezei de doctor: 11 articole științifice [1], [2], [3], dintre care au fost publicate în reviste de specialitate din Bișkek, [9], [10], [11], unul în Kîrgîzstan și două în Chișinău (Moldova) la conferințe naționale și internaționale [5], [7].

Volumul și structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie ce include 206 titluri, 4 anexe, 131 pagini de text de bază, 21 tabele și 22 figuri.

Cuvinte-cheie: analiza comparativă, sistemul de educație, didactica limbilor străine, reprezentări ale elevilor și profesorilor.

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** este fundamentată teoretic tema, fiind demonstrată actualitatea și importanța temei de cercetare, este dezvăluită noutatea științifică a cercetării, formulate scopul și obiectivele, descrise semnificația teoretică și valoarea aplicativă a cercetării, demonstrată veridicitatea rezultatelor obținute prin studiul comparat, sînt prezentate principalele rezultate științifice ale cercetării.

În **capitolul 1 „Fundamente teoretice și metodologice ale predării limbilor străine a elevilor din clasele V - VII în Kîrgîzstan și Turcia”** este fundamentată necesitatea de a studia problema optimizării predării limbilor străine; dovedită semnificația teoretică și practică a pedagogiei comparate din perspectiva politicilor educaționale din diferite țări pentru dezvoltarea sistemului educației lingvistice în limba străină în cele două țări; explorată istoria sistemului de predare a limbilor străine în Kîrgîzstan și Turcia, prezentînd cunoștințe despre metode alternative de predare a limbilor străine; analizate oportunitățile de optimizare a didacticii limbilor straine de predare prin studiul comparativ al metodelor de predare a limbilor străine în școlile de cultură generală din Turcia și Kîrgîzstan și au fost determinate particularitățile didacticii limbii engleze în baza valorilor etnoculturale specifice.

Comparînd tendințele generale ale evoluției educației și particularitățile dezvoltării acesteia în diferite țări, cercetătorii proiectează și implementează reforme în perspectiva dezvoltării învățămîntului, fortificînd procesul de integrare în spațiul educației globale.

Esența științifică a pedagogiei comparate este o analiză comparativă a sistemului de învățămînt a anumitor state cu sistemul de educație a altor state și stabilirea diferențelor. Prin urmare, pedagogia comparată influențează evoluțiile în domeniul învățămîntului și a educației. Compararea practicii mondiale în predarea limbilor străine, arată că realizările statelor luate în cercetare, în general, nu rămîn în urmă de principalele tendințe ale dezvoltării educației pe plan global.

Concepția cercetării comparative a didacticii limbii engleze este proiectată în baza scopului cercetării vizînd determinarea direcțiilor principale ale optimizării predării limbii engleze în clasele a V – VIII în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia, reflectate și în ideile de bază ale cercetării savantului din R. Moldova Dm. Pătrașcu (1994), în care sînt stabilite obiectivele studiului comparativ: (a) evidențierea tendințelor pozitive și negative; (b) stabilirea condițiilor ce determină apariția fenomenelor pozitive și negative; (c) aprecierea influențelor asupra dezvoltării educației lingvistice în limba străină; (d) determinarea principalelor direcții de integrare a tendințelor pozitive și negative ale evoluției fenomenelor studiate în țările menționate pentru optimizarea învățămîntului.

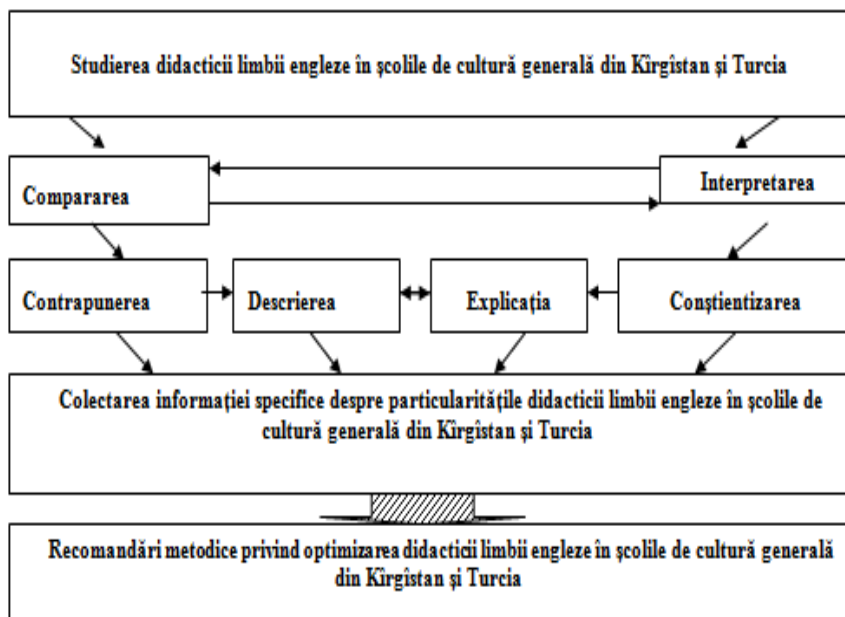

Fig. 1. Logica acțiunilor cercetării de analiză comparată a didacticii predării limbilor străine în Turcia și Kirgîstan

Obiectivele formulate pentru analiza comparativă reflectă realitatea educației lingvistice în limba străină din țările studiate.

Criteriile elaborate pentru studierea comparativă a didacticii limbilor străine în Turcia și Kirgîzstan: *istoria predării limbilor străine (P.L.S.), structura și conținutul predării limbilor străine (P.L.S.), categoria instituțiilor de învățământ, planurile de studii și curriculumul disciplinar, conținutul manualelor în limba engleză, formele și strategiile predării limbii engleze, motivația elevilor pentru învățarea limbii engleze, sistemul de examinare, competențele de comunicare în limba engleză, sistemul de formare continuă și perfecționare a profesorilor de limbă engleză, reprezentările elevilor și a profesorilor* contribuie la identificare și implementarea condițiilor pedagogice ale optimizării predării limbii engleze în Kirgîzstan și Turcia. Studiul didacticii limbii engleze a contribuit la colectarea informațiilor despre specificul didacticii limbii engleze în școlile de cultură generală din Kirgîzstan și Turcia. (Fig. 2).

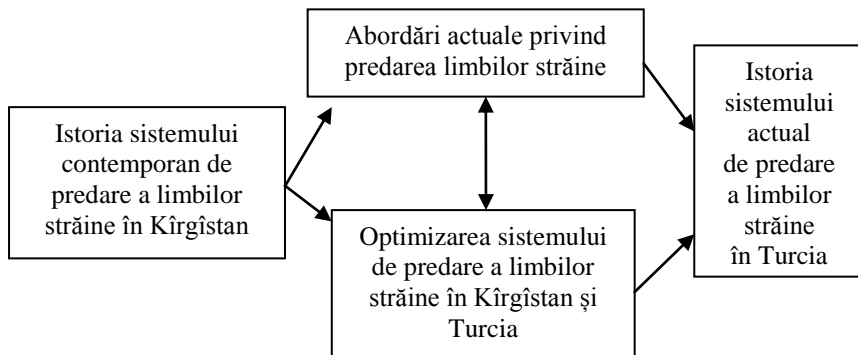

Fig 2. Optimizarea sistemului de predare a limbii engleze în Kîrgîzstan și Turcia prin rezultatele cercetării din domeniul Pedagogie comparativă

Studiul experienței mondiale arată că cea mai eficientă strategie de aculturație (interacțiunea dintre culturi, schimbul caracteristicilor culturale) este integrarea, păstrarea identității culturale și însușirea culturii altor grupuri etnice, în special, exprimată în echivalentele lingvistice cultural-istorice.

Urmînd logica acestei abordări în istoria educației lingvistice pentru înțelegerea principalelor tendințe în învățarea limbilor străine, observăm existența unor probleme comune ce reflectă deficitul profesorilor de limbi străine. Compararea statutului diferitor limbi străine în țările menționate, permite constatarea că limba oficială în Turcia este turca, de aceea în învățămîntul gimnazial predarea se realizează doar în limba turcă. În instituțiile de învățămînt din Kîrgîzstan sînt valorificate două limbi: kîrgîză și rusă. În plus, există școli în care predarea se efectuează și în alte limbi, deoarece Kîrgîzstan este un stat multinațional. Se constată că studiul limbilor străine în Kîrgîzstan începe din clasa a III-a, în Turcia – din clasa a II-a. În școlile din Turcia, în cazul insuficienței numărului de ore, se includ ore suplimentare de limbă engleză, iar în Kîrgîzstan nu există o astfel de practică. Obstacolul principal constă în faptul că în țară predarea se desfășoară într-o varietate de limbi, astfel se costată o încărcare lingvistică a elevilor. În Turcia, numărul de ore de limbă străină sînt mai multe decît în școlile din Kîrgîzstan. În ambele state engleza este mai populară decît alte limbi străine, urmată de limbile germană și franceză.

Capitolul II „Studiul comparativ al didacticii limbilor străine în instituțiile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia” conține descrierea abordărilor teoretice principale în predarea limbilor străine elevilor din clasele a V – VIII, evaluarea programelor de studiu la limbile straine (engleza) în școlile din Kîrgîzstan și Turcia, în baza cărora se conceptualizează didactica limbii engleze în condițiile

contemporane; studiul comparativ al fundamentelor teoretice și metodologice ale educației lingvistice care se extinde asupra strategiilor de predare a limbilor străine prin metode tradiționale și moderne. Capitolul include analiza didacticii limbii engleze din aceste țări orientată spre pregătirea elevilor pentru interacțiunea socială în mediul multinațional și multicultural, rezultatele analizei curriculum-ului de limba engleză pe baza unor criterii comune de analiză comparativă.

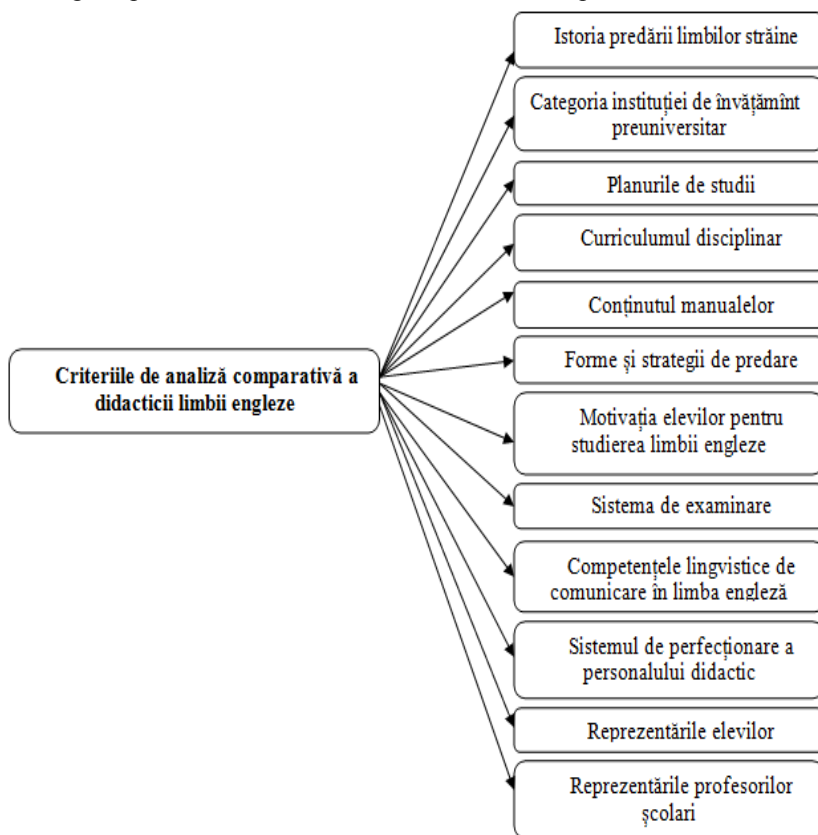

Fig.3. Criteriile de analiză comparativă a didacticii limbii engleze

Studiul comparativ al premiselor curriculare ale predării limbilor străine la această etapă a cercetării (2012-2013), s-a desfășurat prin intermediul programelor de studiu la limbile străine în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia, aplicînd anumiți indicatori de calitate a resurselor curriculare, în scopul precizării condițiilor pedagogice ale eficientizării predării limbii engleze.

Tabelul 1. Indicatori de calitate a resurselor curriculare
(planuri de studii, curriculum și manuale școlare)

Resursele curriculare cercetate	Indicatori de calitate a resurselor curriculare	Criteriile de evaluare
A. Planurile de studii	- planurile de studii conțin cursuri, orientate spre alfabetizarea lingvistică funcțională (comunicarea liberă în una-două limbi străine)	- conținuturile educației lingvistice corespund direcțiilor contemporane de dezvoltare a didacticii limbilor străine; - în ce măsură planurile de studii sînt orientate spre standardele europene.
B. Progmele de studiu/Curriculumul disciplinar	- conțin obiective și conținuturi ce facilitează comunicarea în limba străină	- conținuturile curriculumului disciplinar asigură formarea valorilor comunicării în context multicultural.
C. Manuale școlare	- corespund cerințelor metodice actuale și expectanțelor elevilor	- structura manualului include sarcini didactice orientate spre formarea competențelor de comunicare, - conținutul facilitează extinderea lexicului și învățarea limbii străine

Analiza comparativă a didacticii limbii engleze prezintă interes pentru științele educației deoarece permite dezvăluirea specificului predării limbilor străine în țările studiate.

Predarea limbilor străine este direcționată spre formarea competențelor de comunicare în limba străină în situații reale de comunicare. După conținut obiectivele și formele de evaluare a programelor de studiu în cele două state sînt asemănătoare, existînd și anumite diferențe în numărul de ore alocate pentru învățarea unei limbi străine, acestea fiind mai multe în Turcia decît în Kîrgîzstan.

Caracteristica distinctivă a predării limbilor străine în Kîrgîzstan este că învățarea limbilor străine se realizează în condițiile bilingvismului – limba kirghiză și rusă. Prin urmare, limba străină se învață pe fonul bilingvismului și contribuie la dezvoltarea trilingvismului. Deși în contextul polilingvizmului, elevii din Kîrgîzstan sînt mai buni în învățarea limbilor străine.

Scopul final al studierii limbii străine este formarea competenței comunicative prin dezvoltarea competențelor socioculturale, lingvistice, sociolingvistică, discursive, strategice și sociale.

Capitolul II conține o sinteză a abordărilor actuale în predarea limbilor străine și sînt descrise principalele tendințe ale dezvoltării educației lingvistice în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia. În predarea limbilor străine în sistemele de educație ale celor două state se acordă prioritate

metodelor de predare comunicativă a limbilor străine în raport de modelul de predare bazat pe memorarea mecanică.

Standardele educației lingvistice în limba străină sînt orientate spre dezvoltarea competenței de comunicare într-o altă limbă străină reprezentată de componentele discursivă, socio-culturale, compensatorie, cognitivă:

- *competența de a vorbi în limba străină* vizează dezvoltarea capacităților comunicative în principalele activități (vorbi, audiere, citire, scriere);
- *competența lingvistică* este stăpînirea normelor limbii (fonetică, ortografie, gramaticale, lexicale);
- *competență socioculturală* vizează cunoașterea unei culturi și integrarea valorilor socioculturale în comunicarea interculturală;
- *competența compensatorie* include capacități de a face față în condiția deficitului de resurse lingvistice.

Analiza comparativă a abordărilor teoretice de bază în predarea limbilor străine în context contemporan, demonstrează diversitatea viziunilor teoretice și metodologice ce vizează metode tradiționale și moderne de predare a limbilor străine. În același timp în sistemele de învățămînt studiate se constată predarea comunicativă pentru pregătirea elevilor în vederea interacțiunilor sociale într-un mediu multicultural prin optimizarea predării limbilor străine.

În raport cu aceste circumstanțe, analiza comparativă a programelor educaționale și a didacticii limbilor străine în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia arată că învățarea limbilor străine este condiția de bază pentru formarea elevilor ca persoane social active.

Conținutul, obiectivele și strategiile de predare în programele de studiu pentru învățarea limbilor străine a celor două state se aseamănă. Cu toate acestea, există diferențe în numărul de ore alocate pentru învățarea limbilor străine, care în Turcia sînt mai multe decît în Kîrgîzstan.

În capitolul III „Direcțiile prioritare de optimizare a didacticii limbii engleze în școlile din Kîrgîzstan și Turcia” conține descrierea datelor experimentale obținute din sondajul de opinie a elevilor din clasele a V-VIII a școlilor din Kîrgîzstan și Turcia, care au permis evidențierea reprezentărilor elevilor despre strategiile de predare a limbilor străine în realitățile socioculturale specifice și identificarea reprezentărilor profesorilor școlari din diferite regiuni despre didactica limbii engleze, pentru formularea direcțiilor principale și a recomandărilor de optimizare a predării limbii engleze.

Condițiile pedagogice identificate în cercetare pentru optimizarea didacticii limbii engleze sînt rezultatul unui studiu comparativ de comparare, descriere și interpretare, explicație și înțelegere a informațiilor specifice privind predarea limbii engleze. Recomandările metodice de optimizare a predării limbii engleze în țările studiate reflectă tendințele globale ale educației lingvistice subliniind importanța cercetărilor comparative. Direcțiile de optimizare a

predării limbii străine în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia sînt: îmbunătățirea programei de studiu, actualizarea manualelor de limbă engleză, modernizarea strategiilor didactice de predare a limbii engleze, îmbunătățirea sistemului de perfecționare a cadrelor didactice, reevaluarea competențelor lingvistice.

În conformitate cu scopul principal al cercetării orientat spre determinarea direcțiilor prioritare de optimizare a didacticii limbilor străine, au fost studiate opiniile elevilor privind strategiile utilizate de cadrele didactice în predarea limbilor străine. În experiment au fost aplicate anumite metode de cercetare.

Tabelul 2. Metodologia cercetării pedagogice comparative

Eșantionul	Metodele de cercetare
1. Profesori școlari din Kîrgîzstan și Turcia	<ul style="list-style-type: none"> - analiza comparativă a condițiilor pedagogice în țările studiate ce determină identificarea aspectelor pozitive și negative în predarea limbii engleze, - studierea experienței cadrelor didactice de predare a limbilor străine în statele menționate; - experimentul pedagogic; - anchetarea profesorilor școlari pentru aprecierea reprezentărilor despre didactica limbilor străine; - observația strategiilor de predare a limbii engleze pentru determinarea fenomenelor pozitive și negative
2. Elevi din școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia	<ul style="list-style-type: none"> - chestionarea elevilor cu scopul determinării reprezentărilor despre strategiile didactice de predare a limbii engleze; - observația conduitei comunicative a elevilor.

Eșantionul cercetării l-au constituit 466 subiecți, dintre care, 341 elevi din școlile kirghize și 125 elevi din școlile din Turcia. Dintre aceștia 49,8% - fete (232 eleve), 50,2% – băieți (234 elevi) de vîrsta între 10 și 15 ani (clasele a V – VIII).

În procesul anchetării, elevii au fost întrebați despre evaluarea cunoștințelor de limbă engleză. Elevii au fost întrebați despre măsura în care le plac anumite aspecte evaluate în cercetare în conformitate cu grila de 4 puncte, în cazul în care: 4 – „foarte mult”, 3 - „place”, 2 - „place”, „place uneori”, 1 - „nu place”.

Anchetarea realizată dezvăluie reprezentările elevilor despre strategiile de predare de către profesori folosite în predarea limbii engleze de formare și determinarea direcțiilor prioritare de optimizare a didacticii limbilor străine.

Tabelul 3. Reprezentările elevilor din Turcia și Kîrgîstan despre direcțiile de optimizare a didacticii limbii engleze

Propunerile elevilor din Turcia și Kîrgîstan despre direcțiile de eficientizare a didacticii limbii engleze
<ul style="list-style-type: none">▪ majorarea numărului de ore de limbă engleză,▪ asigurarea unui caracter atractiv manualelor școlare și activităților didactice,▪ minimalizarea activităților de scriere la orele de limbă engleză,▪ sporirea numărului de ore pentru audiere și vorbire în limba străină și micșorarea timpului pentru citire și scriere,▪ simplificarea și schimbarea conținutului clasic al conținutului manualelor școlare luînd în considerație interesele elevilor,▪ integrarea formelor de organizare a activităților interesante pentru elevi,▪ predarea pragmatică în studiul limbilor străine și excluderea învățării mecanice a cuvintelor în baza imaginilor,▪ utilizarea noilor mijloace informaționale și comunicaționale de învățămînt,▪ sporirea numărului de ore practice,▪ consolidarea noilor cunoștințe și a cuvintelor învățate prin dialoguri pragmatice,▪ crearea pentru elevi a condițiilor pedagogice de învățare a limbii engleze prin comunicare nemijlocită cu vorbitorii nativi ai limbii,▪ micșorarea numărului temelor pentru acasă,▪ comunicarea doar în limba engleză.

Cercetarea comparativă efectuată permite a concluziona precum că condițiile pedagogice create în cercetare (comparare, descriere, interpretare, explicație și interpretare) au făcut posibilă identificarea particularităților didacticii limbilor străine, contribuind la determinarea și introducerea în practică pedagogică a direcțiilor prioritare ale optimizării predării limbii engleze.

Condițiile pedagogice identificate au contribuit la formularea recomandărilor privind dezvoltarea didacticii limbilor străine, orientînd utilizarea eficientă a principiilor didactice: asigurării caracterului științific în predarea limbilor străine, a intuiției, abordării sistematice și coerente în predare, a accesibilității în contextul optimizării educației lingvistice.

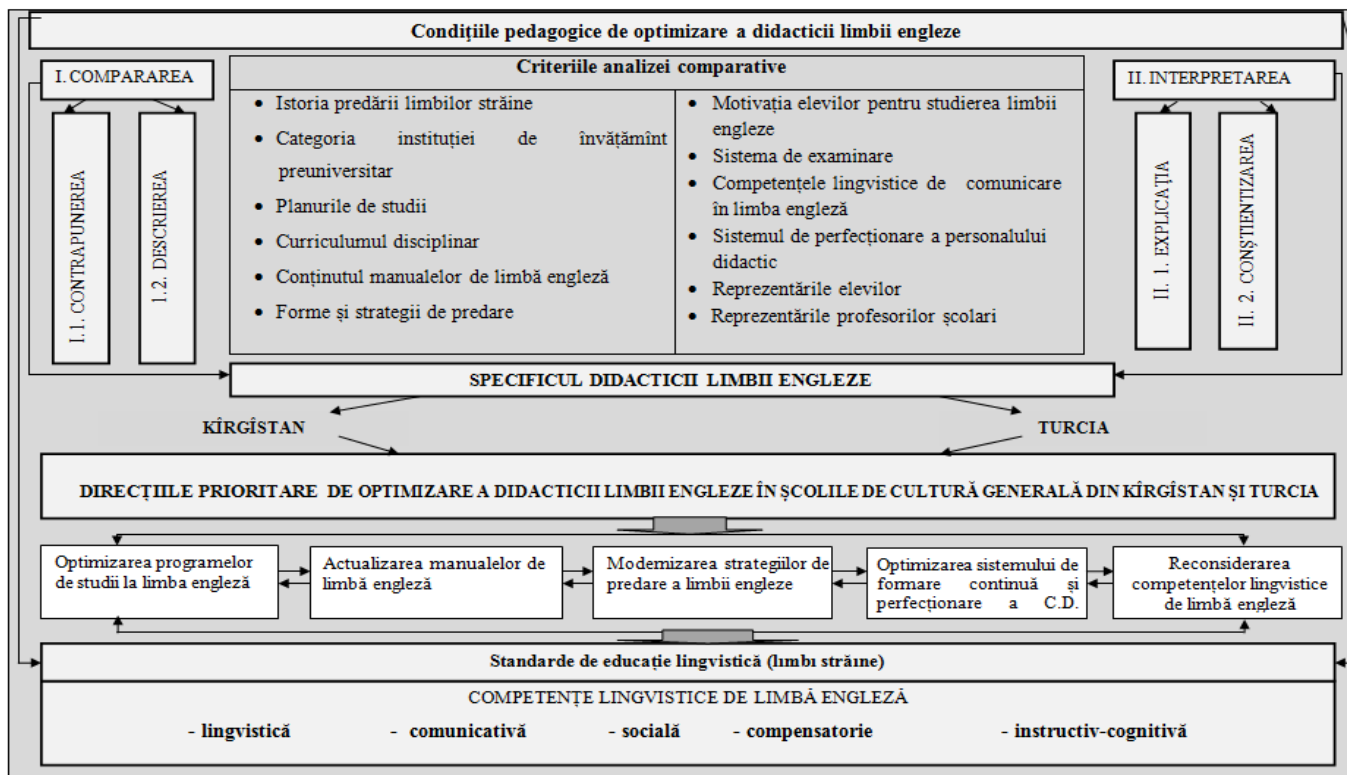

Fig. 4. Condițiile pedagogice pentru optimizarea didacticii limbii engleze

Optimizarea predării limbilor străine constituie o categorie ce reflectă o corelare eficientă a condițiilor pedagogice ce facilitează formarea competențelor de comunicare în limba engleză.

Tabelul 4. Principalele direcții de optimizare a didacticii limbii engleze formulate de către profesorii din școlile din Turcia

Problemele profesorilor școlari din Turcia	Propunerile profesorilor școlari
<ul style="list-style-type: none"> ○ supraîncărcarea programei de studiu (compartimente și lexic); ○ numărul insuficient de ore alocate pentru studierea limbii engleze; ○ lipsa susținerii din partea părinților, conștientizarea slabă a importanței cunoașterii limbilor străine; ○ interesul slab și nivelul scăzut al încrederii de sine a elevilor în studierea limbii străine; ○ numărul insuficient al profesorilor de limbi strine, nivelul scăzut al calificării acestora, ○ numărul mare de elevi în clasă; ○ lipsa laboratoarelor specializate și a mijloacelor de învățămînt; ○ posibilități limitate de comunicare în limba engleză în viața cotidiană; ○ lipsa manualelor școlare ce corespund cerințelor actuale și intereselor elevilor; ○ complexitatea sistemului de evaluare prin examen în Turcia; ○ necorespunderea textelor prevăzute audierii cu interesele elevilor și a gradului de dezvoltare a competenței de comunicare în limba engleză. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ simplificarea conținutului programei de studiu, minimalizarea numărului de compartimente, a lexicului și a temelor de gramatică, ▪ mărirea numărului de ore pentru studierea limbii engleze; ▪ activitatea psihologilor de consiliere a părinților; ▪ sprijinul psihologului pentru părinți; ▪ organizarea seminariilor de formare continuă pentru creșterea calificării profesionale în țările în care se vorbește limba engleză; ▪ micșorarea numărului de elevi în clasă prin crearea grupelor cu grad diferit de cunoaștere a limbii engleze; ▪ crearea laboratoarelor specializate și dotarea claselor cu mijloace audio-vizuale; ▪ crearea condițiilor de comunicare în limba engleză pentru elevi și profesori; ▪ înlocuirea temelor scrise și crearea oportunităților de audiere a comunicării autentice la computer în format on-line; ▪ evaluarea competențelor de comunicare în baza unor criterii clare; ▪ informarea elevilor despre importanța cunoașterii limbii străine în lumea contemporană.

Conștientizarea problemelor cu care se confruntă profesorii din școlile din Kîrgîzstan și Turcia în predarea limbilor străine a condus la formularea unor propuneri pentru direcții de bază reieșind din condițiile pedagogice definite determinate de nivelul de dezvoltare al didacticii moderne de limba engleză în țările studiate.

Tabelul 5. Principalele direcții de optimizare a didacticii limbii engleze formulate de către profesorii din școlile din Kîrgîzstan

Problemele profesorilor școlari din Kîrgîzstan	Propunerile profesorilor școlari din Kîrgîzstan
<ul style="list-style-type: none"> ○ supraîncărcarea programei de studiu (compartimente și lexic); ○ numărul insuficient de ore alocate pentru studierea limbii engleze; ○ lipsa susținerii din partea părinților, conștientizarea slabă a importanței cunoașterii limbilor străine; ○ interesul slab și nivelul scăzut al încrederii de sine a elevilor în studierea limbii străine; ○ numărul insuficient al profesorilor de limbi străine, nivelul scăzut al calificării acestora, ○ numărul mare de elevi în clasă; ○ lipsa laboratoarelor specializate și a mijloacelor de învățămînt; ○ posibilități limitate de comunicare în limba engleză în viața cotidiană; ○ lipsa manualelor școlare ce corespund cerințelor actuale și intereselor elevilor; ○ complexitatea sistemului de evaluare prin examen în Turcia; ○ necoresponderea textelor pentru audiere intereselor elevilor și gradului de dezvoltare a competenței de comunicare în limba engleză; ○ lipsa unor clase pregătitoare pentru studierea limbilor străine. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ simplificarea conținutului programei de studiu, minimalizarea numărului de compartimente, a lexicului și a temelor de gramatică, ▪ mărirea numărului de ore pentru studierea limbii engleze; ▪ activitatea psihologilor de consiliere a părinților; ▪ помощь со стороны психологов для обеспечения поддержки родителей; ▪ organizarea seminariilor de formare continuă pentru creșterea calificării profesionale în țările în care se vorbește limba engleză; ▪ micșorarea numărului de elevi în clasă prin crearea grupelor cu grad diferit de cunoaștere a limbii engleze; ▪ crearea laboratoarelor specializate și dotarea claselor cu mijloace audio-vizuale; ▪ crearea condițiilor de comunicare în limba engleză pentru elevi și profesori; ▪ înlocuirea temelor scrise și crearea oportunităților de audiere a comunicării autentice la computer în format on-line; ▪ evaluarea competențelor de comunicare în baza unor criterii clare; ▪ informarea elevilor despre importanța cunoașterii limbii străine în lumea contemporană.

Ca rezultat al analizei comparative a didacticii limbilor străine, **au fost formulate direcțiile prioritare și recomandările de optimizare a predării limbii engleze în școlile de cultură generală în Turcia și Kîrgîzstan:**

- optimizarea programelor de studiu la limba engleză,
- actualizarea manualelor de limbă engleză ca o reflectare a calității politicii educaționale ale statului,
- optimizarea metodologiei de învățare a pronunției corecte în limba engleză,

- modernizarea strategiilor de predare a limbii engleze,
- folosirea strategiei jocului pentru activizarea însușirii limbii străine,
- dezvoltarea motivației elevilor pentru învățare engleză,
- asigurarea cu mijloace de învățămînt,
- optimizarea sistemului de formare continuă a cadrelor ca prioritate pentru eficientizarea didacticii limbii engleze,
- regîndirea competențelor de comunicare în limba engleză și îmbunătățirea sistemului de examinare.
- parteneriatul educațional al profesorilor cu părinții pentru a sprijini elevii în organizarea de succes a autoinstruirii.

Una dintre principalele condiții pentru îmbunătățirea predării limbilor străine constituie studiul comparativ al opiniilor cadrelor didactice despre strategiile de predare în școlile moderne. Majoritatea profesorilor se înscriu în vîrsta de 31-35 și 36-40 de ani, alcătuiind 22% și 19% respectiv. Se constată că 41% dintre respondenți au doar bacalaureatul. Prezentăm în continuare rezultatele anchetării profesorilor. Analiza comparată a arătat, că 80% dintre profesorii din Kîrgîzstan au evidențiat insuficiența în programul de studiu al orelor de limbă engleză. De aceeași părere s-au dovedit a fi și profesorii din Turcia. Întrebările au vizat utilizarea metodelor specifice pentru predarea limbii engleze. Profesorilor li s-a propus să aleagă din variantele de răspuns: 4 – „utilizez frecvent”, 3 – „nu f. frecvent”, 2 – „utilizez rar”, 1 – „nu folosesc”.

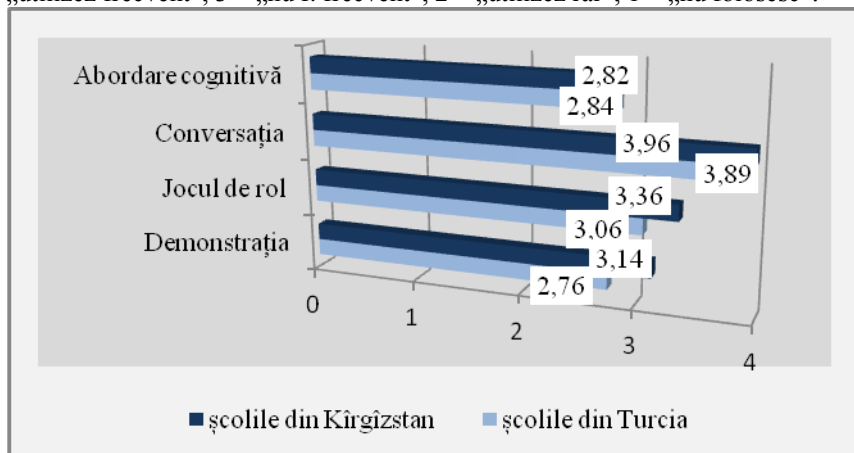

Fig. 5. Reprezentările cadrelor didactice despre metodele de predare a limbii engleze (%)

Metoda demonstrației este cel mai frecvent valorificată de către profesorii din Kîrgîzstan – 3,14 baluri în comparație cu profesorii din Turcia - 2,76 – date ce pot fi urmărite în Figura 6.

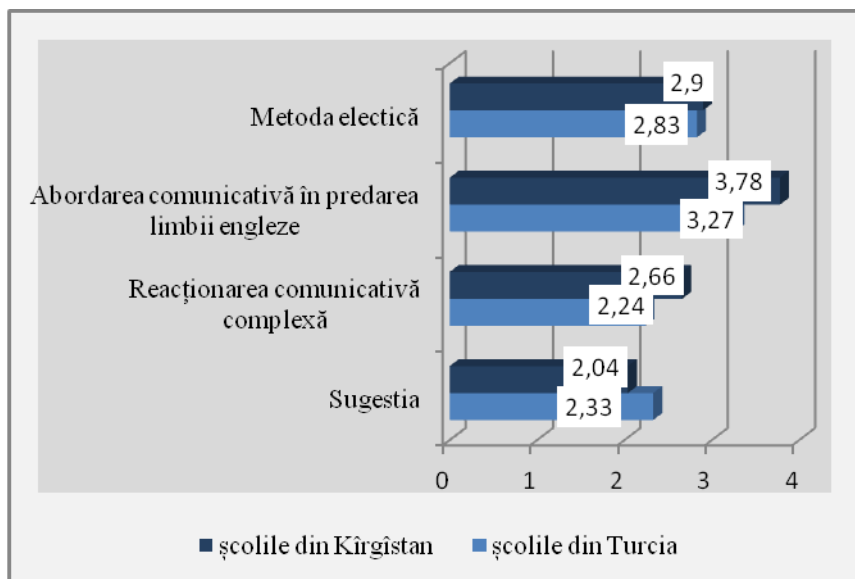

Fig. 6. Reprezentările cadrelor didactice despre metodele de predare a limbii engleze (%)

În concluzie, subliniem că metodele cel mai frecvent utilizate de către profesorii de limbă engleză pentru optimizarea predării limbii engleze sînt *conversația, activitățile didactice în echipe, dramatizarea și demonstrația*. În cercetare au fost adresate întrebări cu scopul de a scoate în evidență dificultățile profesorilor în predarea limbii engleze, care, sînt, în principiu, asemănătoare. În același timp există și anumite diferențe în ceea ce privește asigurarea insuficientă cu manuale și ghiduri metodologice în Kîrgîstan.

În Turcia și Kîrgîstan există multiple probleme vizînd asigurarea cu manuale care nu corespund cerințelor actuale și insuficiența mijloacelor de învățămînt ce devin impediment serios în modernizarea predării limbii engleze.

Chestionarea elevilor a permis constatarea că principalele strategii de predare a limbilor străine în ambele state sînt aproximativ aceleași, cu anumite excepții. În ambele țări se resimte o mare nevoie de manuale moderne și mijloace informaționale de învățămînt.

Rezultatele anchetării profesorilor conduc la constatarea că problemele principale ale predării limbilor străine în statele luate în cercetare sînt: *insuficiența numărului de ore, manuale școlare ce nu corespund cerințelor actuale, insuficiența mijloacelor de învățămînt, clase cu număr prea mare de elevi, dar și problemele economice ale profesorilor*.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI:

1. Procesele actuale de globalizare ce decurg pe direcția extinderii raporturilor de cooperare a diferitor popoare actualizează problema optimizării didacticii limbilor străine. Fundamentată pe metodologia cercetării comparate, analiza retrospectivă a istoriei predării limbilor străine și a rezultatelor studierii reprezentărilor elevilor și a profesorilor au permis relevarea direcțiilor prioritare ale optimizării didacticii limbii engleze în școlile de cultură generală din Kîrgîstan și Turcia relevante și pentru R. Moldova: renovarea programelor de studiu la limba engleză, actualizarea manualelor de limbă engleză ca o reflectare a calității politicii educaționale ale statului, optimizarea metodicii de învățare a pronunției corecte în limba engleză, modernizarea strategiilor de predare a limbii engleze, folosirea strategiei jocului pentru activizarea însușirii limbii străine, dezvoltarea motivației elevilor pentru învățare engleză, asigurarea cu mijloace de învățămînt, optimizarea sistemului de formare continuă a cadrelor ca prioritate pentru eficientizarea didacticii limbii engleze, regîndirea competențelor de comunicare în limba engleză și îmbunătățirea sistemului de examinare, parteneriatul educațional al profesorilor cu părinții pentru a sprijini elevii în organizarea cu succes a autoinstruirii.

2. A fost stabilit că planurile și programele pentru studierea limbilor străine în Kîrgîstan și Turcia au fost elaborate în conformitate cu standardele educației lingvistice. Analiza literaturii științifice și metodologice, ce descrie diverse abordări de orientare comunicativă în studiul limbilor străine, au permis evidențierea metodologiei de cercetare comparată ca fiind adecvată pentru soluționarea problemelor lumii contemporane orientată spre formarea competenței de comunicare în limba străină recomandată și de programele din R. Moldova (comunicativitatea).

3. Compararea programelor de studiu la limba engleză a condus spre concluzia, că nu se atestă diferențe serioase la nivel de obiective și conținuturi ale disciplinei de studiu. Componentele de bază ale programelor de studiu corespund standardelor lingvistice, vizînd formarea capacităților prioritare de audiere, citire, scriere și comunicare. În sistemul de învățămînt din Turcia realizarea programei este prevăzută pentru o perioadă mai îndelungată ca în Kîrgîstan, unde limba străină se învață începînd cu clasa a treia pînă la finalizarea studiilor școlare. Numărul de ore prevăzute pentru studierea limbilor străine în Turcia este mult mai mare decît în Kîrgîstan, în plus programa prevede ore la alegere, elevii, de regulă selectînd anume limba străină, sporind astfel numărul de ore rezervate pentru învățarea limbilor străine.

4. Conform standardelor educației din Kîrgîstan predarea se admite în șase limbi, iar în Turcia doar în limba turcă. În școlile din Kîrgîstan limba rusă și kirghiză sînt limbi care se învață obligatoriu, iar limbile străine se studiază ca a treia limbă, formînd astfel în planul de studii în total un număr mare de limbi.

5. Ministerul Învățămîntului din Kîrgîstan pune la dispoziția profesorilor posibilitatea de a alege manualele de limbă străină, pe cînd în Turcia se utilizează în școli doar manualele recomandate de Ministerul Învățămîntului. Potrivit sistemului de învățămînt din Kîrgîstan limba străină se învață începînd cu clasa a treia, a cîte două ore

în săptămână, iar după cel din Turcia – din clasa a doua, numărul orelor fiind în dependență de vârsta elevilor. În Kîrgîstan se aplică standardul de stat pentru fiecare clasă ce vizează vocabularul (numărul de cuvinte), practică ce lipsește în Turcia.

6. Examinînd dificultățile în predarea limbilor străine din ambele state se constată probleme comune: clase cu număr mare de elevi, manuale ce nu corespund nivelului de cunoaștere și intereselor elevilor, insuficiența mijloacelor de învățămînt pentru integrarea tehnologiilor moderne de învățămînt, supraîncărcarea programelor de învățămînt, insuficiența numărului de ore pentru studierea limbilor străine și a cadrelor didactice calificate. În Turcia numărul de profesori de limbă străină este suficient, pe cînd în școlile din Kîrgîstan este insuficient, numărul elevilor depășind 25 de elevi care nu se divizează în două grupe. Urmare a chestionării constatăm că mulți dintre profesori nu cunosc suficient didactica modernă de predare a limbilor străine.

7. Experimentul pedagogic realizat în cadrul cercetării în școlile de cultură generală din Kîrgîstan și Turcia a confirmat eficiența direcțiilor prioritare de eficientizare a didacticii limbii engleze elaborate de noi. Cercetarea comparată a permis constatarea, că condițiile pedagogice elaborate (compararea – cartografierea, descrierea, interpretarea – explicația și conștientizarea) au creat posibilitatea de a determina particularitățile predării limbilor străine, facilitînd posibilă aplicarea în practica pedagogică a direcțiilor de eficientizare a didacticii limbii engleze în țările studiate.

Studiul comparativ al didacticii limbilor străine orientat spre determinarea/valorificarea condițiilor pedagogice și a direcțiilor prioritare de eficientizare a metodicii limbii engleze în școlile din Kîrgîstan și Turcia care sporesc eficiența studierii limbilor străine și asigură comunicarea și integrarea socială a elevilor constituie **problema științifică soluționată în cercetare**.

Urmare logică a studiului comparat formulăm următoarele **recomandări**:

(a) **Ministerelor Învățămîntului din Kîrgîstan și Turcia:** a reevalua calitatea programelor de studiu majorînd numărul de ore rezervate limbilor străine prin integrarea în școlile din Kîrgîstan a experienței Turciei, oferind elevilor ore suplimentare de limbă străină la libera alegere, a repartiza elevii după profiluri, începînd cu clasa a VI, oferind elevilor cu aptitudini pentru limbi străine de a studia în clase specializate, a crea în școlile din Turcia, așa cum există în cele kirghize, cabinete cu tehnologii informaționale pentru studierea limbilor străine și obținerea în acest scop a proiectelor internaționale.

(b) **Profesorilor școlari din Turcia și Kîrgîstan:** a cunoaște și aplica în practică strategii didactice inovative de predare a limbilor străine, a renova conținutul manualelor școlare, a propune elevilor teme de acasă în forma unor jocuri computerizate cu scopul de a asigura atractivitate studierii limbilor străine, a îmbunătăți pronunția corectă a cuvintelor în limba străină prin asigurarea elevilor cu discuri pregătite în acest scop, cu dicționare și cărți electronice, în Turcia a împărți clasele arhipline în subgrupe, astfel soluționînd problema eterogenității claselor de elevi.

(c) **Metodiștilor de limbi străine:** a organiza cursuri de formare continuă pentru sporirea calificării profesionale cu formatori invitați din alte state, vorbitori nativi ai limbii engleze, experiență recomandată și R. Moldova.

BIBLIOGRAFIE

1. Adşız R. Из истории изучения иностранных языков в Кыргызстане. В: *Кыргызский язык и литература*. Научные Анналы университета БГУ имени К. Карасаева. №22, Бишкек, 2013 . с. 27-32
2. Adşız R. Изучение иностранного языка в Турции (1923-2013). В: Хабаршы Вестник №4 (40). Научные Анналы университета, Алматы, 2013. с. 14-18.
3. Adşız R. Изучения иностранного языка в Турции во время Османской Империи (1299-1923). В: Наука и новые технологии №4. Бишкек, 2013. с. 43-55.
4. Adşız R. *Методы используемые в обучении иностранному языку*. В: Известия ВУЗ-ов №4. Бишкек, 2013. с. 26-32.
5. Adşız R. *Новый подход в обучении иностранному языку*. В: Международная Научная конференция *Профессиональная культура учителя. Современные требования*, Кишинев, 2013. с. 548-554
6. Adşız R. О важности изучения иностранных языков в раннем возрасте, Научные Анналы БГУ им. К. Карасаева. №22, Бишкек, 2013. с. 76-83.
7. Adşız R. Образовательные учреждения Турции с иностранным языком обучения. В: Научная конференция аспирантов КГПУ имени *И. Крянгэ*. Актуальные проблемы социо-гуманитарных наук, Кишинев, 2014. с. 43-50.
8. Adşız R. Обучение детей иностранному языку. В: Наука и новые технологии №5. Бишкек, 2013. с. 34-39.
9. Adşız R. Особенности программ обучения иностранному языку в 5-8 классах в Турции и Кыргызстане. В: Вестник КГУ. №3, Бишкек, 2014. с. 14-20.
10. Adşız R. Средства используемые в обучении иностранному языку. В: Вестник Кыргызского государственного университета им. И. Арабаева. №2, Бишкек, 2014. с. 22-26.
11. Adşız R. Техники обучения иностранному языку. В: Известия ВУЗ-ов №4. Бишкек, 2013. с. 750-758
12. Aksan D. Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim. – Ankara, 1998. 114 c.
13. Arı A., Şişman M. Kırgızistan'da Eğitimin Temel Problemleri ve Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitim İhtiyacı. Manas Sosyal Bilimler Dergisi Sayı: 21//A. Arı - A .Şişman.- Bişkek, 2009. с. 133-147
14. Demircan, Ö. Yabancı-Dil Öğretim Yöntemleri Der Yayınları. Ö. Demircan .- İstanbul, 2012. 456 c.
15. Demirel Ö. Eğitimde Program Geliştirme (1-5 tanım)–Pegem Akademi Yayıncılık. Özcan D. İstanbul. 2013. 414 c.
16. Demirel M. Gümüştekin Y. Selen.- Balıkesir, 2010 . с. 387-392
17. Metin Yılmaz. İlköğretim Okullu Öğretmenleri Tarafından Uygulanan Başlıca İngilizce Öğretim Metotları ve Tekniklerinin Uygulamalarının Değerlendirilmesi ve Öğrenci Tutumlarının Analizi "Abdullah Bozat". Т. С. Бишкек Eğitim Müşavirliğine Bağlı Orta Öğretim Kurumlarında Dramanın Bir Metot Olarak İngilizce Öğretimine Etkisi". с. 144-149.
18. Şişman A. Osmanlı- XIX.Yüzyıl Başlarında Fransa'daki ilk Osmanlı Öğrencileri. Ankara, 1999. 699 с.
19. Ültanır G. Karşılaştırmalı Eğitim Bilimi, Kuram ve Teknikler. G. Ültanır. Ankara, 2010.-270 с.

20. **Апальков В. Г., Сысоев П. В.** Методические принципы формирования межкультурной компетенции в процессе обучения иностран. языку. Вестник ТГУ. 2008, №7. с. 254-260.
21. **Асинова Н.А.** Взаимосвязь интернационального и нравственного воспитания в школах с несколькими языками обучения. Фрунзе: Мектеп, 1988. 64 с.
22. **Асинова Н.А.** Научно-педагогические основы формирования культуры межнационального общения школьников. Бишкек. 1994. 108 с.
23. **Барбэнягрэ А., Петренко Л.** Лингвистическое описание словосочетаний русского и румынского языков в учебных целях. Кишинев, 1998. 256 с.
24. **Бим. И. Л.** Методика обучения иностранным языкам как наука и проблемы школьного учебника. Москва 1977. 274 с.
25. **Бообекова К.** Сопоставительное изучение систем образования Кыргызстана и Турции. Стамбул, 2001. 272 с
26. **Бушнак Т.** Коммуникативные технологии преподавания английских фразеологизмов. Дисс. док. пед. наук. Кишинев, 2011. 213 с.
27. **Гребенникова М.С., Жолчиева А.А., Абдрахманова С. А., Подорогина Н.Г.** Программа по иностранным языкам, английский язык для общеобразовательной школы 3-11 классы. Бишкек. 2013. 94 с.
28. **Дербишева З. К.** Тил үйрөтүү методикасынын маселелери. Эл агартуу, Кыргыз Республикасынын билим берүү жана маданият министрлигинин “Ардак белгиси” ордендүү илими. Бишкек, 2002. с. 7-8
29. **Жолчиева А.А.** Методические рекомендации по иностранным языкам к августовским совещаниям учителей. Бишкек, 2012. 14 с.
30. **Измайлов А.Э.** Очерки по истории советской школы в Киргизии. 382 с.
31. **Исраилова Т. С.** Совершенствование форм и методов преподавания английского языка в условиях реформы образования. Бишкек ,1996. 56 с.
32. **Кашина Е.Г.** Традиции и инновации в методике преподавания иностранного языка. Самара, 2006. 75 с.
33. **Ким Н.П., Гребенникова М.С. Саралинов С.У. Гараев С.Ш.** Вопросы начального обучения иностранному языку в киргизской школе. Издательство «Мектеп» Фрунзе. 1989. 230 с.
34. **Корсунов В. И.** Сравнительная педагогика. Южно-Сахалинск. 2011. 267 с.
35. **Общеввропейские компетенции владения иностранным языком: Изучение, обучение, оценка.** Департамент по языковой политике, Страсбург, 2001. рус. пер. М.: МЛГУ, 2005. 247 с.
36. **Панкова Т. В.** Сравнительная педагогика и ее гуманистические тенденции. В: Сборник науч. трудов. Бишкек. КГУ им. И. Арабаева. 1995. с. 73-80.
37. **Подласый И. П.** Педагогика. Учебник для студентов высших пед. учебн. заведений М.: Просвещение: Гуманит. изд. центр «Владос», 1996. - 432 с.
38. **Рогова Г.В., Верещагина И.Н.** Методика обучения английскому языку на начальном этапе в средней школе. Просвещение, Москва,- 1998. 222 с.
39. **Саттаров Т.К.** Актуальные проблемы сравнительной типологии и методики обучения иностранным языкам. Межпредметные связи как средство совершенствования профессиональной подготовки студентов – будущих учителей иностранного языка. В: Ош, 1991. с. 140-143
40. **Терехова Г. В.** Билингвизм к вопросу об изучении иностранных языков как средства межкультурной коммуникации. В: Вестник ОГУ. 2002. № 6. с. 123-128.

ADNOTARE

Remzi ADSÍZ

„Analiza comparată a didacticii limbii străine la elevii claselor 5-8 în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia (pe exemplul limbii engleze)”

Teză de doctor în științe pedagogice, Chișinău, 2015

Structura tezei: introducere, 3 capitole, concluzii generale și recomandări, 206 surse bibliografice, 131 pagini text de bază, 4 anexe, 21 tabele, 22 figuri.

Publicații la tema tezei: 11 lucrări științifice

Concepte-cheie: analiza comparată, sistemul de învățământ, didactica limbilor străine (DLS), reprezentările cadrelor didactice și a elevilor, condiții pedagogice și direcții prioritare de optimizare a didacticii limbii engleze.

Domeniul de studiu: Didactică limbii engleze

Scopul cercetării este analiza comparată a didacticii limbilor străine pentru identificarea condițiilor pedagogice și a direcțiilor prioritare de optimizare a didacticii predării limbii engleze elevilor din clasele a V-VIII în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia.

Obiectivele cercetării: determinarea fundamentelor teoretice și metodologice ale predării limbilor străine în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia; analiza comparativă și stabilirea specificului didacticii limbii străine în Kîrgîzstan și Turcia, determinarea reprezentărilor cadrelor didactice și a elevilor despre didactica limbii străine, determinarea condițiilor pedagogice și elucidarea direcțiilor prioritare de optimizare a didacticii limbii engleze în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia; elaborarea recomandărilor științifico-metodice privind optimizarea didacticii limbii engleze în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia.

Noutatea științifică și originalitatea cercetării rezultă din: fundamentarea teoretică și metodologică a analizei comparative a didacticii limbilor străine în Kîrgîzstan și Turcia; determinarea prin studiu comparat a specificului didacticii limbilor străine în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia; determinarea condițiilor pedagogice și elucidarea direcțiilor prioritare de optimizare a didacticii limbii engleze în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia; elaborarea recomandărilor științifico-metodice privind optimizarea didacticii limbii engleze în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia.

Studiul comparat al didacticii limbii străine orientat spre determinarea condițiilor pedagogice și a direcțiilor prioritare de optimizare a predării limbii engleze în școlile de cultură generală din Kîrgîzstan și Turcia care sporesc eficiența studierii limbilor străine și asigură comunicarea și integrarea socială a elevilor constituie **problema științifică soluționată în cercetare.**

Semnificația teoretică a cercetării rezidă în: actualizarea unor termeni necesari în demersul teoretic (analiza comparată, sistemul de învățământ, didactica limbilor străine) pentru identificarea premiselor istorice ale predării limbilor străine în sistemul de învățământ din Kîrgîzstan și Turcia, analiza comparativă a programelor de studiu pentru predarea limbii engleze în Kîrgîzstan și Turcia; determinarea valorilor socioculturale în termeni de competențe, ca finalități de studiu ale limbilor străine în școlile din Kîrgîzstan și Turcia.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în optimizarea didacticii limbilor străine prin rezultatele obținute în cercetare, prin elaborarea recomandărilor metodice privind optimizarea didacticii limbii engleze în Kîrgîzstan și Turcia, valorificate ca resursă în cercetările de didactică și pentru dezvoltarea conținutului disciplinelor în învățământul superior pedagogic.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat la conferințe științifice internaționale și naționale; au fost experimentate în instituții de învățământ universitar din Kîrgîzstan și Turcia între anii 2011-2014.

АННОТАЦИЯ

Ремзи АДСЫЗ

«Сравнительный анализ методики обучения иностранному языку учащихся 5-8 классов в общеобразовательных школах Кыргызстана и Турции (на примере английского языка)»

Диссертация на соискание научной степени доктора педагогических наук,
Кишинев, 2015.

Структура диссертации: введение, 3 главы, общие выводы и рекомендации, список литературы (206 источников), 4 приложения, 131 страниц текста, 21 таблиц, 22 фигуры.

Публикации по теме исследования: 11 научных работ

Ключевые понятия: сравнительный анализ, система образования, методика обучения иностранному языку (МОИЯ), представления учащихся и учителей о педагогические условия и основные направления совершенствования методики обучения английскому языку.

Область исследования: Методика обучения английского языка

Целью исследования является сравнительный анализ МОИЯ в общеобразовательных школах Турции и Кыргызстана для определения педагогических условий и основных направлений совершенствования методики обучения английскому языку. **Задачи исследования:** определение теоретико-методологических основ обучения иностранному языку в общеобразовательных школах Кыргызстана и Турции, сравнительное изучение научных подходов и определение особенностей МОИЯ в общеобразовательных школах Кыргызстана и Турции, определением представлений учащихся и учителей о современной МОИЯ в общеобразовательных школах Кыргызстана и Турции, определение педагогических условий и описание основных направлений совершенствования МОИЯ в общеобразовательных школах Кыргызстана и Турции, разработка научно-методических рекомендаций по совершенствованию методики обучения английскому языку в общеобразовательных школах Кыргызстана и Турции.

Научная новизна исследования представлена: научным и практическим обоснованием сравнительного анализа современной МОИЯ в Кыргызстане и Турции; сравнительным анализом и выявлением особенностей методики обучения иностранному языку в общеобразовательных школах Кыргызстана и Турции; определением педагогических условий и описанием основных направлений совершенствования МОИЯ в общеобразовательных школах Кыргызстана и Турции; разработкой научно-методических рекомендаций по совершенствованию МОИЯ в общеобразовательных школах Кыргызстана и Турции.

Сравнительное исследование МОИЯ у ориентированное на определение педагогических условий и основных направлений совершенствования методики обучения английскому языку в общеобразовательных школах Кыргызстана и Турции которые повышают эффективность изучения иностранных языков обеспечивая социальное общение и интеграцию учащихся является **научной проблемой, разрешенной в данном исследовании.**

Теоретическая значимость исследования заключается: в актуализации необходимых понятий (сравнительный анализ, система образования, методика обучения иностранному языку и др.) для выявления исторических предпосылок обучения иностранному языку в образовательной системе Турции и Кыргызстана, в сравнительном анализе образовательных программ и МОИЯ в школах Турции и Кыргызстана, в определении социокультурных ценностей выраженных в компетенциях общения на английском языке.

Практическая значимость исследования состоит в том, что результаты исследования способствуют: совершенствованию МОИЯ в общеобразовательных школах Кыргызстана и Турции, оптимизации преподавания английского языка и использованию в качестве источника в исследованиях по МОИЯ, а также, для повышения квалификации учителей иностранных языков и для обогащения содержания педагогических предметов в педагогических ВУЗ-ах.

Внедрение научных результатов: результаты исследования были утверждены на международных, национальных конференциях и экспериментированы в учебных учреждениях Турции и Кыргызстана в период 2011 – 2014 гг.

ANNOTATION

Remzi ADSÍZ

“Comparative analysis of foreign language teaching methods of 5 - 8 grades pupils in comprehensive schools of Kyrgyzstan and Turkey (on the example of English language)”

Ph. D. Thesis in Pedagogical Science, Chisinau, 2015

Thesis structure: introduction, 3 chapters, general conclusions and recommendations, references (206 sources), 4 appendixes, 131 text pages, 21 tables, 22 figures.

Publications on research theme: 11 scientific works.

Key notions: comparative analysis, educational system, foreign languages' teaching methods (FLTM), pupils' and their parents' understandings, pedagogical conditions and main directions of foreign languages' teaching methods' improvement.

Research sphere: English language teaching methods.

Research purpose - is the comparative analysis of FLTM for determination of pedagogical conditions and main directions of English languages' teaching methods of 5 - 8 grades pupils in comprehensive schools in Turkey and Kyrgyzstan. **Research tasks:** determination of theoretical and methodological basics of foreign language teaching in comprehensive schools in Turkey and Kyrgyzstan, comparative study of scientific approaches and peculiarities determination of FLTM in comprehensive schools in Turkey and Kyrgyzstan, determination of pupils' and their parents' understandings on modern FLTM in comprehensive schools in Turkey and Kyrgyzstan, pedagogical conditions determination and FLTM improvement main directions' description in comprehensive schools in Turkey and Kyrgyzstan, development of scientific and methodological recommendations on English language teaching methods improvement in comprehensive schools in Turkey and Kyrgyzstan.

Scientific novelty of research is represented by: scientific and practical ground of modern FLTM comparative analysis in Kyrgyzstan and Turkey; comparative analysis and foreign language teaching methods revealing in comprehensive schools in Kyrgyzstan and Turkey; pedagogical conditions determination and FLTM improvement main directions' description in comprehensive schools in Kyrgyzstan and Turkey; development of scientific and methodological recommendations on FLTM improvement in comprehensive schools in Kyrgyzstan and Turkey. Comparative research of FLTM, oriented to pedagogical conditions determination and English language teaching methods improvement main directions' description in comprehensive schools in Kyrgyzstan and Turkey, which increase foreign language study efficiency providing social communication and integration of pupils, **is a scientific issue solved in this research.**

Theoretical importance of research is concluded as follows: necessary notions foregrounding (comparative analysis, educational system, foreign languages teaching methods, etc) for revealing of historical prerequisites of foreign language teaching in educational system of Turkey and Kyrgyzstan in comparative analysis of educational programs and FLTM in schools of Turkey and Kyrgyzstan, determination of social and cultural values expressed in communication competences in English language.

Practical importance of research comprises in the fact that research results contribute to FLTM improvement in comprehensive schools in Kyrgyzstan and Turkey, English language teaching optimization and application as a source for researches on FLTM, also for foreign languages' teachers' qualification improvement and for pedagogical subjects contents enrichment in pedagogical higher educational institutions.

Implementation of scientific results: research results were approved in international conferences and experimented in educational institutions in Turkey and Kyrgyzstan for 2011 - 2014 yy. period.

Remzi ADSÎZ

**ANALIZA COMPARATĂ A DIDACTICII LIMBII STRĂINE
LA ELEVII CLASELOR 5-8 ÎN ȘCOLILE DE CULTURĂ GENERALĂ
DIN KÎRGÎSTAN ȘI TURCIA**

Specialitatea: 532.02 – Didactica limbii engleze

**AUTOREFERATUL
tezei de doctor în științe pedagogice**

Aprobat spre publicare 24.04. 2015 formatul hîrtiei 60x 84 1/16
Tipar: 1.9375 RISO Tiraj: 50 ex.

–